

Kompetenceudvikling

Kombinationen af udvikling/læring med den anerkendende tilgang benævner vi kompetenceudvikling. Deltagernes kompetenceudvikling er totalt set en konsekvens af alle aktiviteter og således også en konsekvens af aktiviteterne, som beskrives i de andre felter, men det er i dette felt, at vi mest åbenlyst oplever den særlige tilgang til kompetenceudvikling, som praktiseres i de undersøgte cases.

Pædagogikken bygger på individets realkompetencer

- det individet allerede har erhvervet sig af kompetencer gennem uddannelse og livserfaringer
- og en videreudvikling af disse.

En praksisformulering af læringsprincippet, der bygger på de eksisterende ressourcer hos deltagerne, formuleres således af en af de professionelle:

Vores fornemmeste opgave er at give kursisterne frihed til at tage ansvar for deres eget liv, fordi vi netop bygger på deres ressourcer i stedet for på deres mangler. Vi bygger op nedefra i stedet for at dosere oppefra

Praksislæringen indebærer, at både underviseren og deltagerne gennem deres handlinger og refleksion over erfaringer og ønsker hele tiden producerer billeder, fortællinger, informationer - der, som et første skridt i læreprocessen, udfordrer det eksisterende hos deltagerne. En synliggørelse af "det indre", en eksponering af sider af individet selv er en første spire til at udfordre det taget-for-givne og for at danne fælles erfaringer. En betingelse i læringsmiljøet for denne åbenhed og

eksponering er et trygt socialt læringsmiljø. I denne sammenhæng bliver dialog i undervisningen grundlæggende. De professionelle siger:

Og så tør de sige nogle ting, som de ikke før har tur- det sige til andre, og de forstår hinanden på en anden måde, og det er der nogen, der kan synes er svært, for så kommer man op i virkeligheden...

Så hele tiden den der ligeværdige dialog, også for hinanden, som går begge veje mellem underviser og deltager.

Den motivationelle rettedhed - mestring - lægger op til, at udfordringer og handlinger er grundlæggende i læringen. Mestring læres ikke gennem videnstilegnelse alene. Handling og øvelse er nødvendig. Mestring lægger også op til handling og øvelse i autentiske miljøer, "virkeligheden uden for skolen". Derfor må undervisning også realiseres her. Er der tale om sociale kompetencer, der skal udvikles, er handling og erfaring i det omgivende samfund vigtig.

De professionelle:

Man forsøger jo at bygge noget faglig ballast op hos dem (kursisterne), og hvis de så prøver det i praksis, og de kommer ud og prøver det i den virkelige verden, der tror jeg bare at det er godt.

Mange af vores aktiviteter foregår ikke her i huset, det er ude omkring, så man skal ud og være i spil med andre borgere i samfundet.

Vi er også lidt forskellige fra andre, vi har ikke nogle faste virksomheder, men et stort virksomhedsnetværk. Det vi gør, er, at vi taler med folk (kursisterne) om, hvad de gerne vil, og så ringer vi til virksomhederne og spørger, om de vil tage en praktikant, og det har vi rigtig gode erfaringer med, og når det så er etableret, så har vi en opfølgning hver fjerde uge for at følge det hele vejen, så det er den måde, folk (kursisterne) bliver udsluset på.

Lære ved at stå i forretningen (egen produktion af smykker, keramik mv) og ekspedere, holde orden osv., de vil komme tættere på arbejdsmarkedet og få et nyt perspektiv

Sagsbehandlerne i kommunen siger tit, at de kan se en enorm forskel på de her mennesker. Det er jo interes- sant for os at høre, at de erfarer, at kvinderne bliver meget bedre til dansk, og det tror jeg også skyldes, at de (kursisterne) er en del af samfundet og ikke bare lærer dansk på en skolebænk. Her skal de ud og tale med de andre folk i fitnesscentret om, hvordan man agerer der, og hvem de nu møder.

I pædagogikken er det også vigtigt, at kroppen er med. Læringen er ikke primært kognitiv. Der er tale om en helhedsorienteret tilgang: "whole person learning", læringen betyder udvikling af hele personen.

Man mener jo, at idrætten kan bevæge folk til det bedre, at de gennem leg, bevægelse og fysisk træning kan komme i en udvikling, der bringer dem fra A til B, og det er jo både uddannelsesmæssigt og arbejds- mæssigt samt selvfølgelig også en bedre livskvalitet.

I kreativt/praktiske aktiviteter er der også tale om "whole person learning". Kreativitet er et vigtigt aspekt for motivation og læring, og kreativitet ind- går også som et centralt element i det potentiale, der er kernen i kompetencebegrebet. Kreativitet er således både et mål i sig selv, men indgår også som et formidlende og udviklende element for lærepro- cesserne. Kreativitet er et højt prioriteret element i meget folkeoplysende arbejde, og forskning peger på, at kreativitet både kan stimuleres under pres og faste strukturer, og under fleksible og forandringsparate strukturer.

Nogle eksempler fra de professionelle er nævnt nedenfor:

Det starter altid med, at det er det kunstneriske, og så kan man lige så stille bygge på.

Jeg har lagt mærke til, at sidde og arbejde med en klump ler, det fører til, at man får jordforbindelse og kontakt med nogle andre følelser, end hvis du sidder og maler, fordi du kommer ind og arbejder meget mere organisk med ler.

Ler er fantastisk, det fortæller meget om, hvilken person du er, om din tålmodighed, om du har et skrø- beligt sind. På den måde ved jeg også ud fra materia- let, hvordan kursisterne har det, selv om de ikke lige udtrykker det.

Noget af det, der er fascinerende her, det er, at dialogen om det fysiske og det kreative udtryk gør, at vi har vores opmærksomheder der, at vi både kan få lov til at udtrykke os, men også at vi har det at tale om

Kompetence er et potentiale til at handle i situationer, der ikke begrænser sig til at være kendte og rutine- prægede, men også situationer der er karakteriserede ved at være nye, overraskende, måske uklare, modstridende og vanskeligt fortolkelige. Kundskaber, færdigheder og holdninger er grundlæggende elementer i dette potentiale (Illeris, 2011, p. 40). Men der indgår andre elementer: kreativitet, empati, intuition, fantasi, kombinationsevne, fleksibilitet og kritisk tilgang (ibid p. 50). Hermed drejer læreprocessen sig om udvikling af hele personen med megen vægt på handling og problemløsning: "whole person learning". Illeris nævner, at de grundlæggende elementer i en læreproces, der kan frembringe denne alsidige udvikling, er: Engagement - praksisorientering - refleksion. Med denne formel kan det folkeoplysende arbejde i høj grad karakteriseres som kompetenceudvikling: Engagement står for motivation, der er selve udgangspunktet for læreprocessen og undersøgelsen her. Praksisrelateringen realiseres gennem at skabe rammer for, at deltagerne gør sig erfaringer og udveksler disse gennem et bredt spektrum af aktiviteter. Denne praksislæring eller erfaringsbetinget læring suppleres med og søges integreret med en mere formel skolastisk læring. Og endelig skabes der i det folkeoplysende arbejde mange og konstruktive rum for refleksion: at se på egne erfaringer, være åben for andres erfaringer og søge at integrere nye og tidligere erfaringer.

- [◀ Rummelighed](#)
- [Op](#)
- [Potentiale ▶](#)

<https://daghojskoler.dk/kompetenceudvikling>

www.daghojskoler.dk